

Euroopa teadusorganisatsioonide ühenduse Science Europe avalik pöördumine

Teaduse rahastamine: üleskutse Euroopa juhtidele – täitke võetud kohustusi

Oktoobrikuu viimasel päeval avaldas Euroopa teadustööd rahastavate ja korraldavate organisatsioonide ühenduse Science Europe nõukogu avaliku pöördumise Euroopa juhtidele üleskutsega järgida pikaajalisi strateegilisi kohustusi teaduse rahastamisel.

Science Europe juhib nii Euroopa institutsioonide kui liikmesriikide juhtide tähelepanu vajadusele kindlustada ka rasketes majandus- ja finantsoludes hariduse, teaduse ja innovatsiooni kui riikide arenguvõime põhitegurite piisav rahastamine.

Science Europe'i märgukirja ajendiks on ühelt poolt Euroopa Liidu teaduse ja innovatsiooniprogrammi Horisont 2020 rahastamise ebakindlus ja teiselt poolt see, et majanduslangusega kaasnenud teadusrahastamise kärbetest ei ole paljud liikmesmaad suutnud välja tulla.

Praegu on käimas lõplikud Euroopa Liidu eelarveläbirääkimised, kus Euroopa Nõukogu on esitanud muu hulgas ettepaneku Horisont 2020 eelarve kärpimiseks ning Euroopa Parlamendi liikmed soovivad selle ettepaneku ümbervaatomist. Euroopa Parlament ja liikmesriigid peavad jõudma kompromissettepanekuteni novembri keskpaigaks. Eelmise Euroopa Komisjoni koosseisu teaduse- ja innovatsioonivolinik Máire Geoghegan-Quinn on hiljuti öelnud, et „Horisont 2020 eelarvekärbe seab tõsise kahtluse alla Euroopa Liidu kui usaldusväärse teadusuuringute finantseerija maine“.

Science Europe juhib Euroopa liidrite tähelepanu sellele, et globaalses mastaabis on käimas äge teadus- ja innovatsioonitegevuse võidujooks. Selleks, et Euroopa säilitaks maailmas konkurentsivõime ja tema elanikud praeguse elatustaseme, ei ole muud võimalust kui investeerida tulevikku – haridusse, teadusse ja innovatsioonitegevusse.

Sarnase seisukohavõtu, et Euroopa Liidu eelarveläbirääkimistel on vaja tagada hariduse ja teaduse kui prioriteetsete valdkondade piisav rahastamine, on avaldanud hiljuti ka 47 riigi ülikoolide ja rektorite nõukogusid ühendav Euroopa Ülikoolide Assotsiatsioon (EUA).

Euroopa riikide võimekus majanduslanguse järel taastada teaduse rahastamise investeeringud on olnud väga erinev. Mitmete statistiliste näitajate poolest on Eesti riiklike teadusinvesteeringute poolest rahvusvahelises võrdluses heal järjel (nt OECD STI Outlook 2014). Seda näiteks nii riiklike investeeringute osakaalu poolest SKT-st kui ka viimaste aastate investeeringute trendide poolest. Ometigi kasvab ka Eestis lõhe riiklikes strateegiadokumentides kavandatud teaduse rahastuse mahtude ja tegelikus eelarves sätestatud teadus- ja arendustegevuse investeeringute vahel. Samuti on ohumärgiks väga suure osa, enam kui poole teadusinvesteeringute katmine Euroopa Liidu abiprogrammide rahade arvelt.

Seega on Science Europe nõukogu märgukirja seisukohad ja järeldused ka Eesti jaoks väga asjakohased. Meil ei ole mõistlik end lohutada teadmiselega, et mitmetel lõunapoolsete Euroopa riikide teadusel läheb halvemini kui meil, meid peab innustama soov täita ühiselt

kokkulepitud ja riiklikult heaks kiidetud strateegilise kava „Teadmistepõhise Eesti“ eesmärgid ka tegelikult.

Science Europe ühendab 27 Euroopa riigi 52 teadust rahastavat ja suurt teadustööd tegevat organisatsiooni. Ühendus asutati 2011. aastal selleks, et koondada ja väljendada oma liikmete ühiseid huve, teha koostööd teaduspoliitika kujundamisel ja rakendamisel.

Eesti Teadusagentuur kui Science Europe asutajaliige peab oma kohuseks teavitada Science Europe nõukogu üleskutsesest Eesti teaduse hea käekäigu eest seisvaid asutusi, organisatsioone ja otsustuskogusid.

Lisa: Ühenduse Science Europe nõukogu avalik pöördumine teaduse väärtustamisest.

Originaal:

http://www.scienceeurope.org/uploads/PublicDocumentsAndSpeeches/141029_Open_Letter_Value_of_Science.pdf

Lisainfo:

Andres Koppel, SA Eesti Teadusagentuuri juhatuse esimees, Andres.Koppel@etag.ee

5133944